

The image shows the front cover and spine of an antique book. The cover is decorated with a marbled paper pattern featuring irregular, cell-like shapes in shades of blue, black, and gold. The spine is bound in a dark, textured material, possibly leather or cloth, and is decorated with four horizontal gold lines. The title and volume number are printed in gold on the spine.

Politikai
röpiratok.

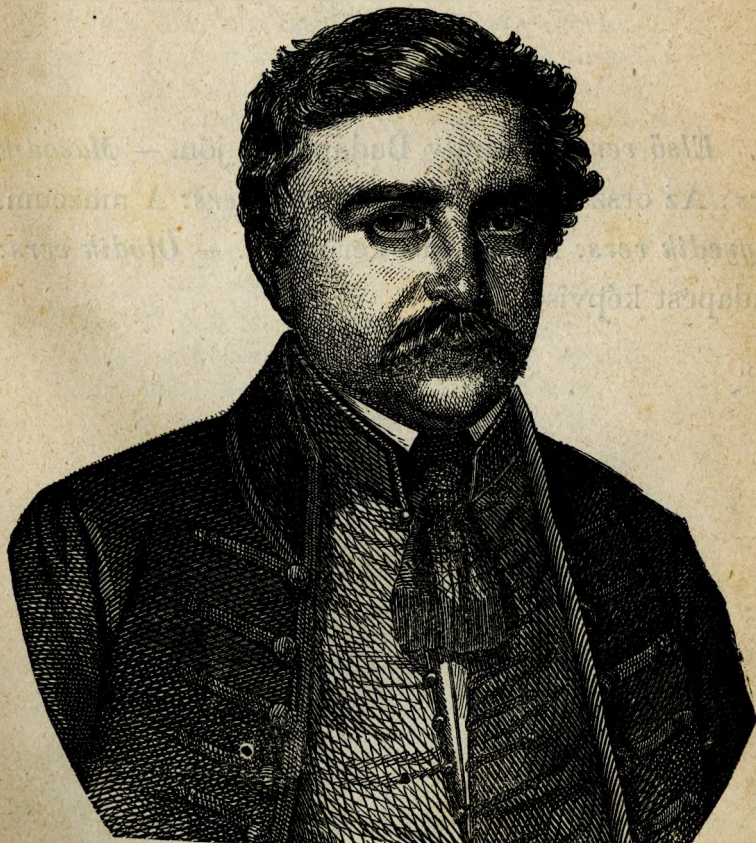
29.

ORSZÁGOS KIS TÜKÖR.

29
202

VERSES KRÓNICA
AZ ORSZÁG DOLGAI RÓL.

[Gyellesy György]
ELSŐ FÜZET.

Deák Ferencz, Pest belváros képviselője.

6.
KÖNYVTÁRSZABÁLYZAT

ELSŐ FÜZET.

TARTALMA:

Első vers: A király Budapestre jön. — *Második vers:* Az ország háza. — *Harmadik vers:* A muzeum. *Negyedik vers:* A választó kerületek. — *Ötödik vers:* Budapest képviselői.

IRTA

GYÖRGY DEÁK.

(*Jlle'sy György.*)

Pest, 1865.

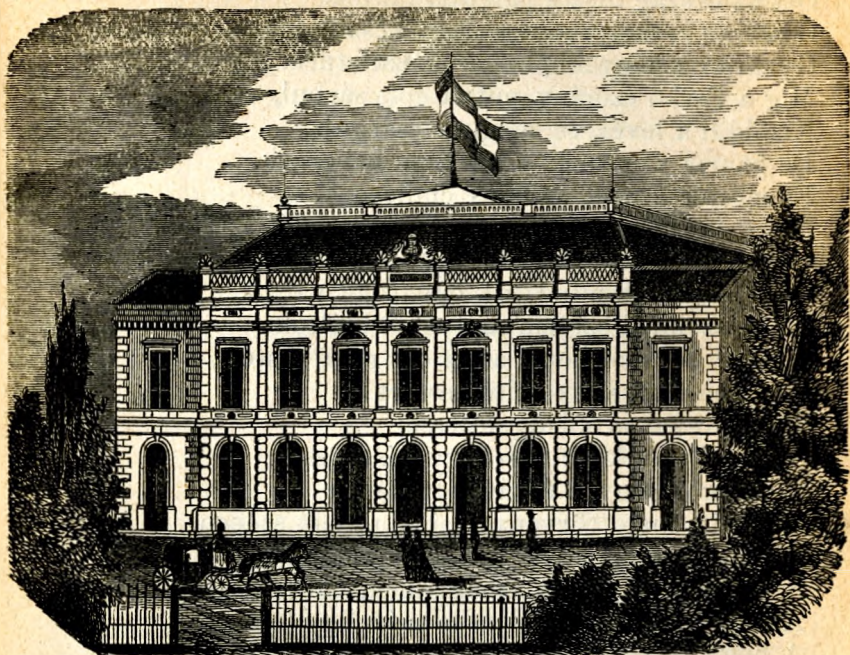
Nyomtatja s kiadja Heckenast Gusztáv.

1. A király Budapestre jön.

Magyarok! Tudjátok mi lesz mostanában
Pesten, Magyarország legfőbb városában?
Nagy dolog készül itt. Én elmondom néktek.
Meghallgassátok, mert ezt nem tudni vétek.
Hát.... Ő Felsége már végtére megunt
A sok mérget nyelni, — s hallgatni naponta:
Hogy becsmérlik folyvást szegény nemzetünket,
És milyen jól teszi, mikor minket büntet.
— Nem lehet csodálni, ha ilyen nagy urnak
A szakácsok néha rossz tésztát is gyurnak.
Tehát Ő Felsége gyakran így andalgott:
„Ejnye no! sehogysem jól mennek a dolgok.“
Észterházy Mór gróf ott állott mellette,
Sokszor mondogatta, gyakran emlegette,
Hogy a magyar nemzet csakugyan hü hozzá,
S ha egy kicsit nyakas, szükség tette azzá.
„Bizony, uram király, nem jó lesz a vége,
— Így beszéle a gróf — béküljünk ki végre.“ —
Félig hisz a király, s kételkedik félig.
— Hja! mikor a fejét úgy tele beszélik! —
„Nem hiszek én, — ugymond — csak ha szemmel látok,
Meglátjuk: ugy van-e, a hogy ti mondjátok.“
És int egy lokájnak, ki parancsra vára:
„Fogass be, egykettő, hadd megyek Budára.“
Le is jött Budára, hamar be is látta,
Hogy itt a pecsenye, amaz csak saláta.
Mert szépen fogadták, s olyan lelkesedve,
Hogy elkezdett hinni, és megjött a kedve.

Felutazott Pestre minden, a királyért,
 — A többi csak otthon ivott a királyért. —
 „Csakhogy ide jöttél!“ — mondják a mágnások.
 És éljent mond a nép, és van áldomás, sok.
 Még a két primás is asztalához járul,
 Egyik Esztergombul, másik Kehidáruul.
 Tetszik a királynak a mit lát s hall itten,
 Több izben elmondja: de már ezt nem hittem!
 Hogy visszatér Bécsbe, elővesz egy rostát,
 — Menten hideglelés lesz az egész hóstát, —
 Minisztériumát a rostába csalja,
 Egyet perdit rajta s kihullott az alja.
 Rövid uton elbánt sok tréffi személylyel,
 Azután meg mások után nézett szélyel:
 „Jertek oldalához Majláthom, Sennyeim,
 Ezentul ti lésztek ez én embereim,
 Ti férfiak vagytok, amazok csak vázak,
 Mentsétek meg a hont s a királyi házat.“
 Sennyei meg Majláth azonban nem restek,
 Hamar tintát pennát, papiroost kerestek.
 S a királyt rá vették, hogy még akkor este
 Magyar országgyűlést hívjon össze Pestre —
 Magyar országgyűlés lesz hát Pesten ujra!
 Van-e, kinek szive erre ne ujluna?
 Én nem csudálkozom, hogy Budapest már ma
 Csupa készülődés, csupa nóta, lárma.
 Pesti országgyűlés! ember azt hinné ma,
 Hogy ujra megszólal, ki soká volt néma.
 Pesti országgyűlés! bölcs urak agyában
 Terem hát törvényünk, s nem a fábrikában.
 Pesti országgyűlés! a ki ezt hallotta
 És szive öröme nem buzdul miatta:
 Az olyan nem való többé semmi jóra,
 Még csak nem is ember, nem hogy magyar volna. —
 Én részemről minden helyet utba ejtek,
 A hol csak hallani s látni valót sejtek.
 Ország dolgát mindig fürkészem: hogyan áll,
 Egy kis bugyellárist hordozok magamnál,

Bele irom, mihelyt gondolatom támad,
 Eképen készítem verses krónikámat.
 Vehettek belőle minden utczasarkon,
 De a főraktárát Heckenastnál tartom.

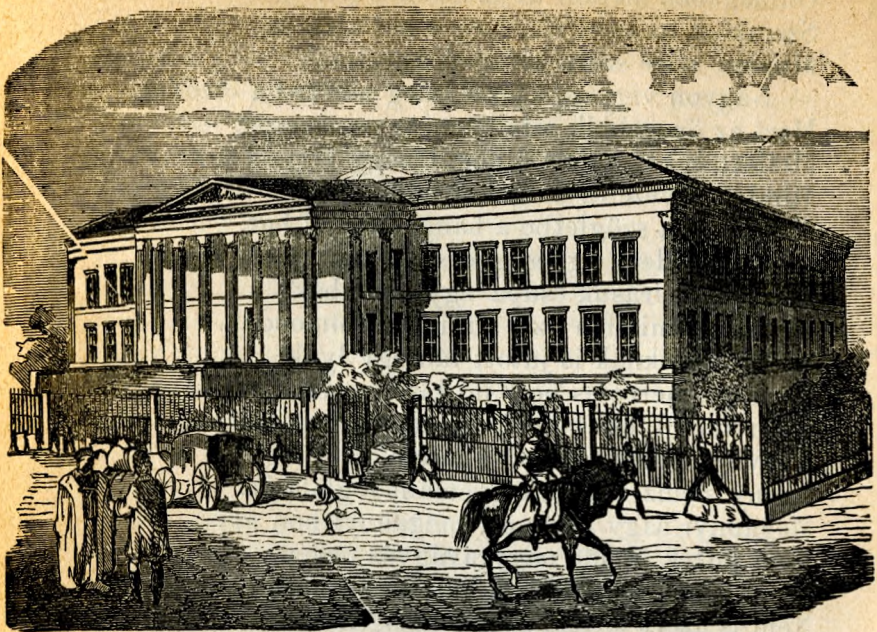

2. Az országház.

Folyó esztendőnek szeptember havában
 Ott járkálék egyszer a Sándor-utczában,
 S láttam, hogy szakterok, czokczesek és földik
 Egy nagy épületet rontanak le földig.
 Kérdem egy pallértól, a ki ott lármáza:
 Mi lesz itt? — Rám mordul: „hát az országháza!“
 Egy nagyon haragos ur is álla ottan,
 — Ujságiró, a mint azóta hallottam, —
 „Mi lesz itt? — szólott ez s szemmel végig mére, —
 Az, hogy bölcsek ülnek a lovak helyére.“

— Megint megfordultam ott november végén,
 S im! az új épület kiadott a régin.
 Hol eddig izé volt... fűrvézer kaszárnya,
 Ott az ország diszes palotája áll ma. —
 Gyakran csekély vége a nagy készületnek,
 Gyakran a hegyekből egerek születnek.
 Mig a Ferkó cigány putrit épít sárbul,
 Kizöldül a levél, és megint lesárgul.
 De hamar végeznek, a kik nem hevernek,
 És mester a neve az okos embernek.
 Hogy ész meg szorgalom együtt csodát szülhet:
 Bizonynyal példája ez a nagy épület.
 Örvendeztetek mind, kik onnan jót vártok,
 Én részemről szívem mélyéből kiáltok:
 Ámbár Bécsből hozni asztalost nem restelt,
 Az isten éltesse az építőmestert!
 Azon urakat is sokáig éltesse,
 A kik elhozták az országgyűlést Pestre;
 De azokon legyen áldás legfőképen
 A kik itt majd törvényt csinálgatnak szépen.
 Áldjon meg az isten, a ki jó, mindenkit,
 S verje meg.... csak mégis nem bántok most senkit. —
 Azonban képzeljük, mintha már ugy lenne
 A hogy lesz, mintha már ott ülnének benne.
 Bátran a könnyökkel! hogy mi is bejussunk,
 Hisz nekünk is volna ott benn egy kis jussunk.
 A nagy ajtó mellett hallgatózni lyányos,
 Nem is hallik ott ki, csupán Besze János.
 Ellehetnének ugyan a karzaton hátul,
 De az csak ugy hemzseg jogásztul, dámátul.
 Két kezünkbe tollat és papirost vévén,
 A terembe menjünk gyorsiróknak révén.
 Hat lábnyira áll fenn az utcza színétől,
 Hosszában tizenhét, magasságban hét öl,
 Közel kétszázat lép, a ki körüljárja,
 Nem Pesten, de messze földön sincsen párja. —
 Kucsmáját az ember hirtelen lekapja,
 Tiszteletre indit ez a sok hon apja.

Szívünk elfogódik, két szemünk káprázik,
 Önmagához méltón ül az alsóház itt.
 Szemközt ül az elnök, meg a két alelnök;
 Minden szíre szóra kiterjed figyelmök.
 — Nagyon vigyázz karzat, meg ne törd a csendet!
 Mert az öregebbik mindjárt agyoncsenget. —
 Mellettök két oldalt üldögél négy jegyző,
 Minden nevezetes dolgokat feljegyző.
 Minthogy a szögletbe a hang elég jól hat,
 Oda telepedett ügyes gyorsíró, hat.
 Igaz, hogy irásuk csupa egy ákombák,
 De benne minden szó, a mint itt elmondák.
 Az ujságíróknak is jutott tán egy lyuk,
 De hogy merre és hol? mi bizony nem tudjuk.
 Jobb kézről, bal kézről, párnás nagy lóczákon,
 Képviselőinket telepedve látom.
 Arany nemzetünknek gyémánt foglalatja:
 Megannyi nagy kincs ez, megannyi hon atyja.
 Nem jöttek ők ide nagyravágyás örvén,
 Szent e hely előttök s a hon java: törvény.
 Nem is azért jöttek, hogy ország fizesse,
 Egyiknek van otthon, másik meg keresne,
 A mit itt fizetnek, az nagyon felmegyen,
 S Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen.
 Azért vannak itten — oh szent kötelesség! —
 Hogy a mi megtágult, megint összeüssék.
 Bár sikeres volna kezökben a munka!
 Bár tudnának hajnalt deríteni honunkra!
 Bárcsak a törvényes három év végével
 Mind tisztában volna lelkismeretével!
 S bátran elmondhatná: légy nyugodt, oh szívem!
 A mi rám volt bízva, elvégeztem híven.

3. A nemzeti muzeum.

Van egy épületünk, roppant tágas téren,
 Benne emlék, kő, csont, állat, kép, könyv, érem,
 Mindenből, a mihez köt egy vagy más érdek,
 Kincs van itt lerakva, és e kincs temérdek.
 Hires asszonyságnak régi zongorája,
 Sok török fermánok, Mátyus koponyája,
 Sulyos fegyvereknek drága gyűjteménye,
 Százezer tudós könyv, ország szemefénye,
 Mátyás imakönyve, meg az arany-bulla,
 Remek drága képek, s kitömött sok hullá. --
 Nyolczszázkettedikben tették le alapját,
 Széchenyit áldd érte, a nagy István apját.
 Harminczhatban épült roppant palotája,
 Adó forintjától garastadtunk rája.

Bele hordunk mindent a mit csak találunk,
 — Az ajándékozás nagy divat minálunk. —
 Folyvást ad rá népünk szegénye, mint dúsa.
 Rajtunk kívül nincs is másnak hozzá jussa.
 Azt mondtuk már eddig: párja messze nincsen;
 Pedig csak most jön meg a legnagyobb kincse. —
 Országunk nagyobb kincs ugyan mi más lenne,
 Mint ha jó mágnások élnek hálnak benne?
 S hiszem istenemet, hogy ifja és véne
 Jó a mieinknek, — legalább ugy kéne. —
 Láttatok már házat nyári szép vasárnap?
 Mikor belé kedves vendégeket várnak,
 S meszelik, surolják, és nagy a gond rája,
 Hogy az érkező majd nyájának találja.
 Muzzeumunk is már csinosabb a végett,
 Hogy befogadhasson sok magas vendéget.
 Ország gyűlésén a magyar főnemesség
 Lesz ez épületben a nevezetesség.
 Szívesen láttatnak a kormányzó bánok,
 Herczegek meg bárók, grófok s főispánok,
 A magyar királynak legmagasb cselédi,
 Kiknek hivatalja alkotmányos s régi.
 Érdemes főpapság és főrendü más, sok,
 Csak az uj bárók nem s a fertálmágnások. —
 Hogy én prédikáljak ilyen embereknek:
 Attól isten őrizz, az nem illethet meg.
 Különben is egyik nem szorult még arra,
 Másiknak meg akár borsót hányjak falra.
 Csak annyit kérek hát, ha nem sérteném meg.
 Hogy ide valódi főrendkint jönnének. —
 Felsőház, alsóház két ikertestvérek,
 Ember mindakettő s mindakettő érett, —
 Mégis az uraktól már én többet várok,
 Hatalom, dicsőség, kincs azért van náluk;
 És ha nem tudnának többet tenni értem,
 Hogy miért urak hát? akkor én nem értem. —
 Nem azért beszélek, mintha tán most félnék:
 Őseink emléke nálunk folyvást él még.

A mi urainknak mindenike jellem,
 Nállok úri a szív, a modor, a szellem.
 Nem is kívánok mást, csak azt adja isten,
 Hogy elődeikhez legyenek hük Pesten,
 S mint üléseiknek múzeumi terme,
 Világosságát mind legfelülről nyerve.

4. Választó kerületek.

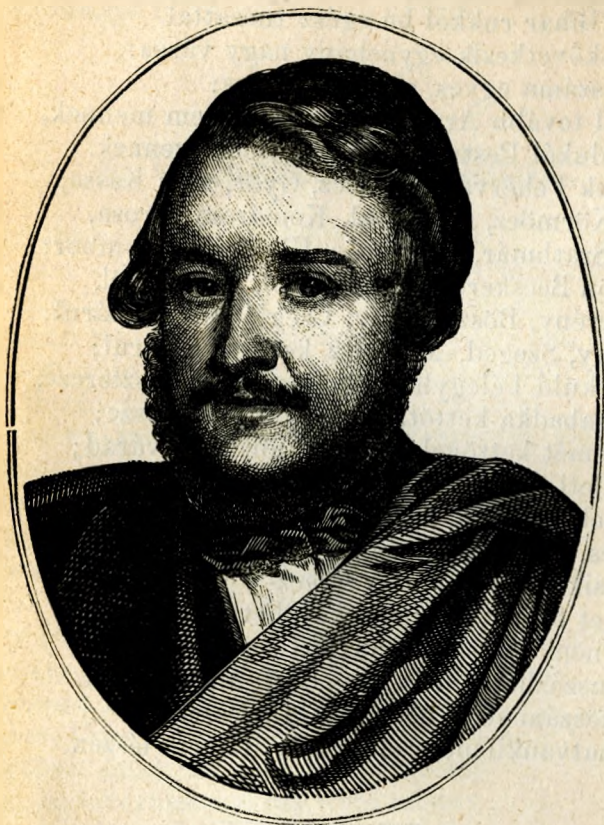
Kutyába se vették hajdan a parasztot,
 Követet — mint mindent — a nemes választott.
 De hála istennek! már csak „akkor volt a!“
 Egészen másképen megy negyvennyolcz óta,
 Együtt küld követet a „ténsur“ a „kenddel,“
 A törvényezikk szerint következő renddel:
 Hatot küldnek Tolna, Sopron, Veszprém, Borsod;
 Három illeti meg Győrt, Zólyomot, Barsot,
 Hontból és Szerémből is jön három-három;
 Négyet küld Verőcze, Ung, Bereg, Komárom;
 Moson, Liptó, Turócz, Esztergom és Árva
 Mind kettő-kettővel vagyon praenotálva;
 Ugy Pozsega, Torna, Csanád, Csongrád, Kraszna,
 Csajkásokat egygyel hívják, ha lesz haszna;
 Nyolczat küldenek a horvát határhősök;
 Békés, Ugocsával, meg Zaránd kettősök,
 Kettőket küldenek még Kövárvidéke,
 S a hajdukerület nyakas dóró népe;
 Baranya hetet küld, tizenegyet Nyitra;
 Gömör, Szepes, Sáros, Krassó rugnak hatra.
 Jászkun kerületből négy követünk jár csak;
 Fiuméből egyet küldnek honfitársak,
 Bánsági s szerémi végvidékek hármat;
 Abauj meg Fehér öttel-öttel járnak;
 Nyolczával küld Somogy, Heves, Pozsony, Trencsén;
 Bácsból, Vashól, Pestből tizhez lesz szerencsénk;

Máramaros, Nógrád s Szabolcsból hat fér el;
 Horvátország jöhet tizennyolcz testvérrel;
 Szathmár hetet, nyolczat küld Temes, meg Zemplén;
 Zala meg Torontál nem megy tul kilenczén;
 Középszolnok három, de Arad jön hattal;
 Végre Bihar rukkol be egész tuczattal.
 Aztán következik egynehány nagy város:
 Eszék száma egyes, a Budáé páros;
 Egynél tovább Arad s Esztergom nem mennek,
 De öt dukál Pestnek s három Debreczennek.
 Egyesek Fehérvár, Selme cz, Győr, meg Kassa,
 Baja, Körmöcz, Csongrád, Komárom városa,
 Pécs, Szathmár, Temesvár, Ujvidék és Zombor;
 Egy jön Becskerekről, Békésből, Sopronból,
 Jászberény, Böszörmény, Cze gléd és Csabáru l;
 Pozsony, Szeged, Miskolcz kettésével járul;
 Egyet küld Félegyház, Gyöngyös és Besztercze,
 Mig Szabadka kettőt, de nagyobb is persze;
 Kecskemét kettővel, egygyel jön Nagyvárad;
 Egy illeti Gyulát, Halast s Egervárat;
 Egyesek Kikinda, Körös, Makó, Szarvas;
 Szentés, Pápa, Zenta egygyel-egygyel olvas;
 Egy esik Nyiregyház, Versecz- s Vásárhelyre,
 Követet több város nem küldhet e helyre.
 Ha el nem tévesztéd már ezt a sok számot,
 Háromszázhetvenhét jövend ki; ám számold.
 De a fűszám soha nem lesz ki egészen,
 Mig hatvankilenczcel Erdély itt nem lészen.

5. Budapest képviselői.

Mire versecskémet kilöké a sajtó,
 Megnyugodt az ország temérdek zshivajtól.
 Nagy zshivaj is volt az mult november hóban;
 Bár csodára méltó benne nincs, valóban.

— Nagyot szusszan a rab, szabad léget nyelv ,
 S kinek szive telve, megered a nyelve. —
 De most már elég volt. — Toll s szalaggal félre,
 Amazt a fiunak, ezt lányok fejére.

B. Eötvös József, Budaváros képviselője.

Leteheti botját, a ki azzal voxolt,
 — A bolond is magát veri föbe sokszor. —
 Béküljünk ki már most a szegény Iczikkel,
 Megbízattván őt is egy jó törvényeczikkel.
 Ólba a csikóval s a cigánynyal sutba :

Képviselőinknek a neve már tudva.
 (Bizom istenemben: nem lesz köztök dudva.)
 Először választott Buda fél főváros,
 S követ lett egy báró, meg egy patikáros.
 Ezt a patikárost nem ismertük eddig,
 És Budát miatta vannak a kik feddik;
 De visszaszól Buda a hivatlan szóra:
 — Nem lesz szégyenünkre, mi állunk jót róla;
 Igaz: nem kiáltja nevét minden gyermek,
 De mi jól ismerjük hű s derék embernek;
 Nem csak pilulái közt ő generális,
 De ha megszorítják, még majd praescribál is. --
 S csakugyan Ráth Péter lett követ Budáról,
 Majd meglássuk: Pesten milyen füvet árul. —
 De még másik követ is jön át Budáról,
 A kit úgy hívnak, hogy Eötvös József báró.
 Már ez ismerős név, s ember a gazdája,
 Eszét nem csak e hon, a világ csodálja.
 Ővéi a legjobb hazai románok,
 Sokat várnak tőle tót, sváb, szerb s románok.
 Arany a beszéde, gyöngy a gondolatja,
 Irók özvegyének s árvájának atyja.
 Tudós elnöke ő több tudós egyletnek,
 Különb embert alig lelhetnénk követnek.
 Negyvennyolczban ő volt vallásügyminiszter,
 Most is az lehet még s tudom, el nem lizstel. —
 Már most a lánczhidon szépen haladjunk át,
 Másutt is keresvén alkotmányos munkát.
 Huszonharmadikán volt Pesten a nagy nap,
 A milyenek Pesten sem nagy számmal vagynak.
 Köd volt, még a nap is csaknem lámpást oltott,
 Nélküle is elég fény s melegség volt ott.
 Volt zászló meg száz ló, volt éljen meg vivát,
 Itt a hangok harczát, ott a voxét vivák.
 Itt hamar végeztek, ott szavaztak estig,
 Jól megválogatván öt követet, pestit.
 Egy követ kemény lett, Kemény Zsigmond báró. —
 Csak jót mondhatnánk el Erdély e fiáról.

Eredetét régi hősökben találja
Tulságos szerénység egyetlen hibája.
Nem látott, tapasztalt s nem tanult hiába:
Ott vannak törvényink mind, a kis ujjába.

B. Kemény Zsigmond, Pestlipótváros képviselője.

Egyet ért Deákkal minden fő dologban,
Együtt munkálkodnak, mikor nagy dolog van.
A haza egének ha Deák a napja,
Akkor ő meg holdja, (sok eb is ugatja).

Nem volt e választás rá nézve szerencse,
 Mert dukált neki, mint szombaton a lencse. —
 Másik követ Pestről lesz Gorove István,
 Ez sem hullott eddig keresztül a rostán.
 Gazdag s mégis tudós, megnyughatunk ebben,
 Képviselő volt már nyolczszázhatvanegyben. —
 József külvárosban páros volt a kapta,
 Hanem a diplomát csak egy ember kapta:
 Egyik neve Móricz, másik Szentkirályi,
 Nem aczél a szive, de esze királyi.
 Kapitánynak gyenge, de annál jobb doktor,
 Meglássuk: hogy gyógyít meg külső bajoktól.
 A negyedik pesti követ Horváth Károly,
 Nem beszéltetett ez még sokat magáról.
 De azért zászlója a legszebben lengett,
 Kálvinista, mondják, s egykönnyen nem enged.
 Szépen mentek végbe mind e választások,
 (Csak pár suszterpúb volt s csirkefogó vásott),
 De legszebb képe volt a városházának,
 Hol belvárosiak nem is szavazának.
 Csak kikiáltották — még nem vert kilenczet, —
 Egy szívvel és szájjal, bölcs Deák Ferenczet.
 Hogy ki ez a deák? elmondom tréfából,
 Bár mindenki tudja, a ki nincsen fábul.
 Csizmadia-bajsza, mészárosi válla,
 De nincsen nagyságosb ember azért nála.
 Bár ordót nem visel sem nyakon, sem mellen,
 Nincs Európában ennél különb jellem.
 Szive egy bárányé, esze óriási.
 Adomái vigak, komolyak irási.
 Galambszelid, de ki a törvény ellen vét,
 Ugy vágja fejéhez, mint mennyköt, a könyvét.
 Régen házas ember, a hon tette azzá,
 Hét millió gyermek sorsát kötvén hozzá.
 Rettenetes széles az ő köpönyegje,
 Szél ellen, szó ellen, egy nagy népet fed be.
 Az irigy rágalmat pehelykint szétfujja.
 Ezer profeszornál is többet ér kis ujja,

Mert — a ki emberét bennök nem találta, —
A vak igazságot ő kioperálta.
Ebből az emberből szent is könnyen lenne,
Ördög ügyvédje sem lelvén hibát benne.
Ő lesz — ha ugyan lesz — egyetlen miniszter,
A kit nem bánt senki, mert mindenki tisztel. —
Ilyen hét embert küld Budapest követnek,
Ezek a közjóért mindent elkövetnek.
S ha az ország sok ily képviselőt nyer meg,
Tudom: nemzetünk lesz a hetedik gyermek.